

نسبت هیأت و رسانه؛ دو نقش رپر ساده و پیچیده

محسن جوهری

دانشجوی دکتری فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق علیه السلام

پژوهشگر هسته مکتب امام خمینی علیه السلام مرکز رشد دانشگاه امام صادق علیه السلام

در تقریر ساده، رسانه مدرن برطرف کننده چهار مانع مکان، زمان، محدودیت مخاطب و سرعت اثرگذاری است؛ به همین جهت می توان آن را مقوم توان رسانش هیأت دانست و از ترکیب این دو هراس به خود راه نداد. در تقریر پیچیده بر روی مفهوم مدرن تکیه می شود و رسانه مدرن فوران نمایشی کردن زیست انسانی به منظور تبدیل انسان به تصویر و تبدیل تصویر به سرمایه قلمداد می شود. ورود هیأت به میدان رساله های مدرن، به دور از چنین کژکارکردی اگرچه آن پذیر اما به غایت سخت خواهد بود.

دو تقریر از نسبت هیأت و رسانه

موضوع نسبت هیأت و رسانه را می توان در دو سطح متفاوت مورد بررسی قرار داد و متناسب با هر کدام از این سطوح، تجویزی را برای چگونگی ترکیب این دو مقوله با هم ارائه داد. در سطح نخست، تقریر ساده ای از نسبت هیأت و رسانه ارائه می شود و مبتنی بر این تقریر ساده، گزاره های تجویزی مشخصی برای ترکیب دو مقوله مورد نظر با هم ارائه می شود. در سطح دوم، تقریر پیچیده تری از نسبت این دو مقوله با یکدیگر ارائه می شود و طبیعتاً تدبیر نسبت این دو امر با یکدیگر در ساحت عمل نیز دچار پیچیدگی های بیشتری می شود. در ادامه این نوشتار به تبیین هر کدام از این دو تقریر ساده و پیچیده پرداخته شده و چگونگی ترکیب دو عنصر هیأت و رسانه ذیل هر کدام از دو تقریر توضیح داده می شود.

تقریر نخست، تقریر ساده

بار اصلی تقریر ساده از نسبت هیأت و رسانه بر روی روایتی استوار است که از چگونگی پیدایش رسانه های مدرن ارائه می شود. بر اساس این روایت، انسان همواره دغدغه برقراری ارتباط با هم نوعان خود را در عالی ترین سطح ممکن داشته و به مرور زمان رسانه های مختلفی را برای تحقق این هدف تدارک دیده است. انسان دوران سنت، علی رغم رسانه های بسیطی که برای رسانش پیام ایجاد کرده بود، همواره با چند مانع جدی در امر برقراری ارتباط مواجه بوده است. اولین مانعی که در برابر انسان سنتی وجود داشت و نمی گذاشت که سطح عالی ارتباط برای وی حاصل شود، مانع «مکان» بود؛ به بیان دیگر انسان دوران سنت نمی توانست پیام خود را به سرزمین های دوردست مخابره کند یا اگر هم می توانست این کار را